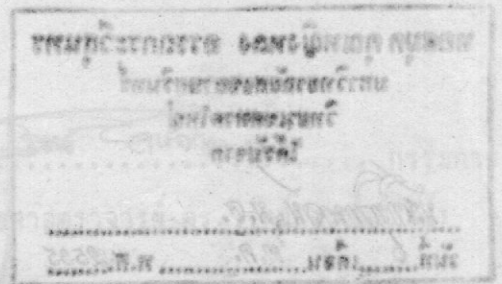

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในเขต 9

Effectiveness of Tambon Health Officers in Environmental

Sanitation Practices in Region IX

ครวณ ศรีนุ่น

Khruan Srinoon

เลขที่ RA 567.5.T5 ภาส 2535
เลขทะเบียน 031742
- 6/ ต.ค. 2535

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

2535

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล
ในเขต 9

ผู้เขียน นายครวณ ศรีนุ่น
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ปีการศึกษา 2534

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในเขต 9 3 ด้าน ได้แก่ งานจัดหาน้ำสะอาด งานสุขาภิบาล และงานฝึกอบรม 2) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสังคมแวดล้อม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การดำรงตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ภูมิฐานะ บ้านพัก ระดับการพัฒนาระดับของตำบล และอาชีพของประชาชนว่ามีความแตกต่างด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลหรือไม่ 3) รวบรวมแนวทางแก้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในเขต 9 จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส จำนวน 229 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นแยกเป็นรายด้าน งานจัดหาน้ำสะอาด .96 งานสุขาภิบาล .96 และงานฝึกอบรม .96 และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ และเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างด้วย t-test และ ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีทีคีย์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในเขต 9 งานจัดหาน้ำสะอาด งานสุขาภิบาล และงานฝึกอบรม มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08, 2.99 และ 3.34 ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสาขาภิบาลสิ่งแวดล้อมระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในเขต 9 ในงานจัดหาน้ำสะอาด งานสาขาภิบาล และงานฝึกอบรม ตามลักษณะของตัวแปรตามพบว่า เพศ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา ภูมิสำเนา ที่นักอาศัย และอาชีพของประชาชนที่ต่างกัน มีประสิทธิภาพการปฏิบัติทั้ง 3 งานไม่แตกต่างกัน สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการปฏิบัติงานจัดหาน้ำสะอาด ($P = .016$) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่มีตำแหน่งต่ำกว่าระดับ 5 และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่มีตำแหน่งระดับ 5 มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 3 งาน ได้แก่ งานจัดหาน้ำสะอาด ($P = .001$) งานสาขาภิบาล ($P = .014$) และงานฝึกอบรม ($P = .005$)

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่า 6,230 บาท และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่มีอัตราเงินเดือน 6,230 บาทขึ้นไป มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการปฏิบัติงานจัดหาน้ำสะอาด ($P = .008$) งานฝึกอบรม ($P = .012$) ส่วนงานสาขาภิบาลไม่แตกต่างกัน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่ปฏิบัติงานในตำบลที่มีระดับการพัฒนาระดับก้าวหน้า ปานกลาง และล้าหลัง มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 3 งาน ได้แก่ งานจัดหาน้ำสะอาด ($P = .000$) งานสาขาภิบาล ($P = .000$) และงานฝึกอบรม ($P = .000$)

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสาขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในเขต 9 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลส่วนใหญ่มีความเห็นว่าประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญในเรื่องสาขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ขาดงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ และขาดการจัดการที่ดี และมีข้อเสนอแนะว่าควรให้การศึกษากับประชาชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญในเรื่องสาขาภิบาลสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น จัดงบประมาณสนับสนุน และประชาชนควรจัดกองทุนของหมู่บ้าน ด้วยการสนับสนุนและการจัดการบริการของรัฐ และรัฐต้องเร่งรัดพัฒนาตำบล โดยยกระดับการพัฒนาศูนย์เป็นระดับก้าวหน้า ประสิทธิภาพในการพัฒนาสาขาภิบาลสิ่งแวดล้อมจะดีขึ้นไปด้วย

Thesis Title Effectiveness of Tambon Health Officers in Environmental Sanitation Practices in Region IX

Author Mr. Khruan Srinoon

Program Community Development Education

Academic Year 1991

ABSTRACT

This research was intended : (1) to investigate the effectiveness of Tambon health officers in environmental sanitation practices in Region IX comprising 3 areas of practices : provision for clean water, for sanitation works and for-service training; (2) to compare the level of effectiveness of those variables in light of the subjects' demographic factors : sex, age, educational attainment, work experience, job position, salary scale, birth place, residence, grade of Tambon development, and occupation of the local people; and (3) to suggest guidelines for the solution to the problems in environmental sanitation practices of Tambon health officers.

The subjects under study were 229 Tambon health officers in 7 provinces of Region IX, namely Trang, Phatthalung, Satun, Songkhla, Pattani, Yala and Narathiwat. Constructed by the researcher, the instrument for the data collection was a rating-scale questionnaire, with the reliability values of three separate clustered-provisions : provision for clean water being .96, for sanitation works being .96 and for in-service training being .96, respectively. Open-ended questions on problems of environmental sanitation practices and suggested solutions to them were also included. The statistical procedures through the computer programme used in the data analysis

were t-test, ANOVA, and Tukey's test for paired-differential comparison.

The findings were the following :

1. The Tambon health officers' environmental sanitation practices in three areas of provision for clean water, for sanitation works and in-service training were effective at a moderate level, with mean scores of 3.08, 2.99 and 3.34, respectively.

2. In all three areas of environmental sanitation practices, it was found that there was no statistical difference in all three aspects of environmental sanitation practices in relation to the Tambon health officers' sex, work experience, educational attainment, birth place, residence and occupation of local people.

The Tambon health officers in the age group of below 35 years and of 35 years and above performed the provision for clean water differently ($P = .016$) Those officers with job position of below PC 5 and that of PC 5 performed the environmental sanitation practices differently, namely in the provision for clean water ($P = .001$), for sanitation works ($P = .014$), and for in-service training ($P = .005$), respectively.

Those officers with a salary scale of below Bht 6,230 and that of Bht 6,230 and above performed the environmental sanitation practices differently, namely in the provision for clean water ($P = .008$), and in in-service training ($P = .012$), but not the sanitation works. As for the grades of Tambon development : advanced, average and backward, the Tambon health officers performed the sanitation practices differently in the provision of clean water ($P = .000$), in sanitation works ($P = .000$) and in in-service training ($P = .000$)

Significant problems and obstacles encountered in environmental sanitation practices by the Tambon health officers in Region IX were the following : lack of understanding and interest in the environmental sanitation works among people; lack of supporting budget for the sanitation programs, and also lack of good management in the environmental sanitation works. To solve such problems and to help such sanitation works be more effective, it was suggested that local people be more informed of the important issues, more budget from the government be sufficiently allocated to fund the environmental sanitation programs; current funds for people be established and accelerated with the government assistance; educational programs in the environmental sanitation works be more extensively provided to the public.